

Du ska använda blanketten för att skriva en slutrapport som beskriver genomförandet och resultatet av projektet. Jordbruksverket kommer att publicera rapporten i databasen för landsbygdsprojekt.

Du ska skicka slutrapporten i elektronisk form tillsammans med ansökan om slututbetalning till den myndighet som har fattat beslutet om stöd. Skicka bilagorna 1 och 2 i original med post.

Om du har fått projektstöd inom Leader kontakta ditt leaderkontor innan du skickar slutrapporten och ansökan om slututbetalning till länsstyrelsen. Kom ihåg att skicka en kopia av slutrapporten till ditt leaderkontor.

A. Uppgifter om stödmottagare

Namn och adress Lina Rosenstråle Östra Göinge kommun, Samhällsbyggnadsavdelningen Box 66 280 60 BROBY	Journalnummer 2012-2177
E-postadress lina.rosenstrale@ostragoinge.se	

B. Uppgifter om kontaktpersonen

Namn och adress Lina Rosenstråle Östra Göinge kommun, Samhällsbyggnadsavdelningen Box 66 280 60 BROBY	Telefonnummer 044 775 61 43
	Mobiltelefonnummer 0709 536143
	Faxnummer (även riktnummer)
E-postadress lina.rosenstrale@ostragoinge.se	

C. Sammanfattning av projektet

C.1. Projektet genomfördes under perioden

Från och med 2012-03-12	Till och med 2015-01-31
----------------------------	----------------------------

Var genomfördes projektet? Ekeshultsån

Här ska du kort och konkret beskriva projektet

Projekt Rädde Immeln startades 2012 utifrån en förstudie 2011: *Restaurering av Ekeshultsån – Kan man rädda Immeln vattenkvalité och Immelnöringen genom att restaurera tillrinnande vattendrag?* Förstudien undersökte om det är möjligt att restaurera Ekeshultsån, står för 50 % av tillrinningen till sjön Immeln, genom att studera befintliga problem och typ av åtgärder som skulle behöva genomföras för att minska problemen.

Då projektet startade fanns insikten om att detta är ett arbete som kommer att ta flera år så man efterfrågade en kommun som huvudman, denna roll tog Östra Göinge kommun på sig samtidigt som övriga medlemskommuner i Skräbeåns vattenråd undertecknade en avsiktsförklaring gällande projektet, även flera andra intresseorganisationer ställde sig bakom projektet.

Med 10 år som projekttid bestämde projektet sig för att dela in det i mindre perioder. Första perioden har sträckt sig över 2012-2014 och har haft som mål att undersöka behovet av faktiska åtgärder typ, geografisk planering och nytta för att förbättra vattenkvaliteten, att ge information och utbildning till intresserade markägare samt att skapa en tillgänglig och informativ visningsträcka som på ett pedagogiskt sätt visar upp ett flertal åtgärder som kan göras för att skapa förutsättningar för ett jämnare flöde och bättre vattenkvalité. För att kunna genomföra första perioden söktes medel från Leader och LOVA. Projektet beviljades medel från båda, vilka stöd som finansierat vad redogörs för längre ner i denna redogörelse.

Resultat av projektets första period är mycket positivt, projektet har i stort uppnått uppsatta mål och skapat den grund och plattform som man identifierat för att få ett framgångsrikt projekt. Projektet har genomfört följande:

- Statusbeskrivet och åtgärdsinventerat Ekeshultsåns tillrinningsområde. Detta är gjort med syfte att kartlägga behovet av åtgärder. Utredningen beskriver typ av åtgärd, geografisk placering, nytta samt uppskattad kostnad. Materialet fungerar som en uppslagbok för projektet, utgångspunkt vid prioritering av åtgärdsobjekt samt grund i kommunikation med markägare.
- Informerat, ordnat studiecirkel samt studiebesök för intresserade markägare. Projektet har genom utskick och ordnade markägarträffar informerat om projektet syfte och mål. Projektet har även hållit i studiecirkeln Skogens vatten för 16 intresserade markägare, studiecirkel avslutades med en gemensam studieresa till Emån. Idag har projektet en grupp markägare som man har nära kontakt med och ser framemot framtida åtgärdsobjekt.
- Projekterat och anlagt en visningsträcka. Projektet har haft möjligheten att anlägga en visningsträcka på Svea skogsförvaltnings AB mark i Traneboda i anslutning till Skåneleden. Visningssträckan visar upp nio olika åtgärder man kan göra för vatten, fisk och naturvård. För varje åtgärd finns en informationskylt som beskriver syftet med och funktionen av åtgärden. Visningssträckan har haft ett flertal besökare och projektet har fått mycket positiv respons på den. Anledningen till att anlägga en visningsträcka har varit att skapa en plats där man på ett pedagogiskt, överskådligt och lättillgängligt sätt kan nå ut till intressenter. Eftersom placeringen blev i samband med Skåneleden kan man även anta att den kan var upplysande och informativ för vandrande på leden. I arbetet med visning sträckan har skogselever från Naturbruksgymnasiets i Osby gjort mycket arbete i form av röjning, stenläggning mm antal elevtimmar som lagts i projektet uppskattas till ca 1500 h.

Av ovanstående har medel från Leader finansierat nedanstående. Övriga åtgärder som det redogörs för ovan har finansierats genom LOVA medel.

- Åtgärdsinventering land
- Åtgärder på visningssträckan så som kantzonen och lövskogplantering
- Skapat tillgänglighet till visningssträckan genom parkeringsplats, utmarkerad slinga att vandra med spänger i våta partier samt en bro över ån.
- Projektledning
- Projektering av visningssträckan
- Utbildningsmaterail och utbildning i studiecirkeln Skogens vatten
- Informationsmaterail till visningssträckan i form av informationsskyltar – detta materail ska även kunna hittas på Östra Göinge kommuns hemsida i framtiden.
- Studieresa till Emåns vattendragsförbund
- Kartmaterail – skapat en gemensam karta i GIS för avrinningsområdet inom Osby och Östra Göinge

Avseende organisation runt projektet kan det konstateras att det krävs fast projektledning som har resurser och mandat att arbeta i projektet för att det ska ge resultat, det är långa processer både avseende tid och arbetsinsats vilket det måste skapas en förståelse runt. I övrig organisation runt projektet så säger erfarenheten från den inledande perioden att man ska var öppen för en föränderlig projektorganisation som ej behöver vara så fast styrd genom styrgrupp, beredningsgrupp mfl utan bör kunna situationsanpassas och styras av behov.

Sammanfattningsvis har projektet haft en bra inledande period genom att få ett brett kontaktnät samt intressenter bland markägare, under år 2015 kommer ytterligare ett åtgärdsområde att genomföras. Projektet Rädde Immeln kan summera sina inledande år som goda med bra måluppfyllelse och driver projektet vidare med hopp om nya åtgärdsområden och utmaningar.

D. Målgruppen – vem riktade sig projektet till

Personer eller grupper	På vilket sätt har de fått nytta av projektet?
Markägare	Dialog, utbildning och studieresa
Boende i området	Dialog och information
Turister/besökare	Skapat en mötesplats med koppling till Skåneleden. Mötesplats med fokus på vattenfrågor.
Friluftsutövare	Kunskap
Skolor	Möjligt lärande studiebesök
Föreningslivet	
företagare	
Naturintresserade	
Fågelskådare	
Politiker och tjänstemän	Kunskap och besöksmål

E. Genomförandet av projektet

E.1. Varför ville ni genomföra projektet

Då förstudien presenterades var intresset och engagemanget för att något måste göras stort bland intressenterna. Kommunerna skrev på en avsiktsförklaring, Östra Göinge tog på sig huvudansvaret och Osby kommun tillsammans med Naturbruksgymnasiet i Osby möjliggjorde projektet genom att låta Agne Andersson och Emil Grönkvist arbeta med projektet. Projektledningen såg snabbt de första behoven som behövdes genomföras och det är dessa projektet under 2012-2014 haft fokus på. Visningssträcka, information, utbildning och status samt åtgärdsinventeringar. Projektet skulle få en bra grund att arbeta ifrån och det har förverkligats under denna inledande fas.

E.2. Vilka har varit med och genomfört projektet? (ange inga namn på personer)

Kön	Antal	Beskriv deras roll i projektet	Om de representerat organisation, förening, företag eller myndighet ange i så fall vilken.
Män	22	Projektledning, markägare, konsult, utförare	Osby kommun. Naturbruksgymnasiet i Osby, Svea Skosförvaltning AB, Hana Entreprenad AB, Naturvårds ingenjörerna AB
Kvinnor	3	Projektledare, konsult, utförare	Östra Göinge kommun, Naturvårdsingenjörerna, Naturbruksgymnasiet i Osby

E.3. Hur har ni förankrat projektet?

Förstudien, informations utskick, markägarträffar, studieresa, invigning av visningssträcka, media och hemsida.

E.4. Vilka har ni samarbetat med?

Har ni haft kontakter med andra organisationer, föreningar, företag, kommuner eller myndigheter under projektet? Ja Nej

Om "Ja", vilka
Dikningsföretag
Osby kommun
Kristianstad kommun
Bromölla kommun
Skråbeåns vattenråd
Skogstyrelsen
Länsstyrelsen i Skåne
Immelsns fiskevårdsområde

Har projektet skapat nya samarbeten eller nätverk? Ja Nej

Om "Ja", med vilka
Avsiktsförklaring mellan kommunerna ingående i Skråbeåns vattenråd och markägar nätverk genom studiecirkeln

E.5. Vad har ni genomfört i projektet?

Vi har arbetat fram en åtgärdsinventering avseende land, projektering av visningssträcka, åtgärder på visningsområde, tillgänglighet och skyltar på visningsområdet, utbildningsmaterial, studiecirkel, studieresa, seminare, karttjänster. På grund av tidsbrist hos projektledningen har ej informationsbroschyren sammanställts. Detta hoppas projektet kunna genomföra i framtiden

E.6. Har något gått bättre än planerat?

Nej

E.7. Vilka svårigheter eller hinder har ni upplevt under projektets gång?

Inga oförutsedda.

F. Projektets mål och resultat

F.1. Vilka resultat skapade projektet?

Bra grund för projekt Rädda Immeln avseende organisation, utredningar och nätverk
Nätverk och kompetensutveckling hos markägarna.
En mötesplats avseende natur, -vatten och skogsvårdsfrågor.

F.2. Vilka var projektets mål? Vad blev resultatet?

Mål	Resultat	Är målet uppfyllt? (Ja/Nej)	Om målet bara är delvis uppfyllt, ange orsak
Åtgärdsinventering land	Inventering framtagen	Ja	
Utbildning och information till markägare	Genomfört	Ja	
Studieresa	Genomfört	Ja	
Visningssträcka innefattande	Genomfört	Ja	
- Projektering			
- Anläggande			
- Tillgänglighet			
- Information			
Informationsbroschyr	Ej genomfört	Nej	

F.3. Har projektet gynnat eller arbetat för någon av följande prioriteringar?

	Ja/Nej	Om "Ja", på vilket sätt?
Funktionshindrade	nej	
Hållbar utveckling	ja	Projektet har en positiv på ett flertal miljökvalitetsmål
Integration	nej	
Kompetenshöjning	ja	Markägare har fått utbildning, visningsgräckan är informativ och lärande
Jämställdhet	nej	
Kvinnor	nej	
Miljö	ja	Vattenhushållande åtgärder, naturvårdsåtgärder och fiskevårdsåtgärder
Ungdomar	nej	

F.4. Vilka resultat kan ni se direkt efter projektets slut?

Mätbara resultat			Resultat direkt efter projekt	Kommentera och beskriv
Antal nya företag				
Antal nya produkter				
Antal nya tjänster				
Antal nya tekniker				
Antal nya nätverk och mötesplatser			1	Visningsområdet
Antal bevarade arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal nya arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal deltagare i utbildningar	Män	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre	7	Studiecirkel Skogens vatten
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre	5	Studiecirkel Skogens vatten
Totalt antal nya övernattningar per år				
Antal nya övernattningar för besökare från andra kommuner eller länder per år				
Totalt antal nya dagsbesökare per år				
Antal nya dagsbesökare från andra kommuner eller länder per år				

G. Eventuella specifika resultat kopplade till mål för ert leaderområde (andra än de i tabellen ovan)

Mätbara resultat	Resultat direkt efter projekt	Kommentar

H. Hur har ni spridit projektets resultat?

Media, hemsida, informationsutskick, visning av visningsområdet, föredrag
---

J. Slutsatser från projektet och rekommendationer till andra

Positivt att kunna jobba med ekonomiskt stöd under längre tid och få möjlighet att skapa starka nätverk. En visningssträcka att arbeta utifrån är mycket positivt i ett så stort projekt som Rädda Immeln. Även studiecirkeln och studieresan har varit positivt eftersom det verkligen har skapat en gemenskap bland intresserade markägare.

K. Hur fortsätter verksamheten efter projektets slut? hur kommer ni att använda det resultat som projektet skapat

Projekt Rädda Immeln arbetar vidare med att anlägga åtgärdsområde Grimsboda, visa visningsområdet samt få till stånd överenskommelser med fler markägare om åtgärdsområden. Ansökning avseende fortsatt ekonomiskt stöd för genomförande.

L. Bilagor

<ul style="list-style-type: none"> • Eventuellt material som ni har tagit fram i projektet, som till exempel, broschyrer, filmer, bilder eller annat material • som ni har tagit fram för att marknadsföra ert projekt. • Bilaga 1 Godkännande om publicering av kontaktuppgifter • Bilaga 2 Slutredovisning av projekt för att anlägga, bygga ut eller uppgradera bredband
